

Esiopetuksen järjestäjille

DNO MÄÄRÄYS	3/011/2009 Velvoittavana noudatettava
PÄIVÄMÄÄRÄ	16.3.2009
Voimassaoloaika	16.3.2009 alkaen toistaiseksi
Säännökset joihin toimivalta määräyksen antamisesta perustuu	Perusopetuslaki 14 §
Muuttaa määräyksen	64/011/2000

ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN MUUTOS Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2000

Opetushallitus on tänään päättänyt muutoksesta määräykseen 64/011/2000 Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Muutos koskee sellaista yksityisen opetuksen järjestäjän antamaa esiopetusta, jolle valtioneuvosto on opetuksen järjestämisluvassa määrännyt erityisen maailmankatsomuksellisen tai kasvatusopillisen tehtävän.

Perusteiden muutos on valmisteltu perusopetuslain 14 §:n mukaisesti.

Päätös muuttaa edellä mainittua määräystä seuraavasti:

Muutetaan 6 luvun otsikko Eri kieli- ja kulttuuriryhmien sekä erityiseen pedagogiseen järjestelmään tai periaatteeseen perustuva esiopetus muotoon

6 luku *Eri kieli- ja kulttuuriryhmien sekä erityisen koulutustehtävän mukainen esiopetus, vieraskielinen esiopetus ja kotimaisten kielten kielikylpy*

Kumotaan 6 luvun 18 § Erityiseen pedagogiseen järjestelmään tai periaatteeseen perustuva esiopetus.

Lisätään 6 lukuun uusi 18 a § *Erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva esiopetus* ja uusi 18 b § *Vieraskielinen esiopetus ja kotimaisten kielten kielikylpy* sellaisina kuin ne ovat tämän päätöksen liitteessä.

Muutos tulee voimaan tästä päivästä alkaen, ja se edellyttää kyseisiltä opetuksen järjestäjiltä esiopetuksen opetussuunnitelmien tarkistamista.

Tarkistetut opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön siitä ajankohdasta lukien, jonka valtioneuvosto on järjestämisluvan myöntäessään opetuksen järjestäjälle asettanut. Mikäli järjestämisluvassa ei ole määritelty käyttöönoton ajankohtaa, tulee tämän määräyksen mukaiset tarkistetut opetussuunnitelmat ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2010.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Johtaja

Jorma Kauppinen

TIEDOKSI

Opetusministeriö
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Lääninhallitukset

Liite Opetushallituksen määräykseen 03/011/2009

18 a § Erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatustavalliseen järjestelmään perustuva esiopetus

Perusteiden lähtökohdat

Perusopetuslain 628/1998 7 §:n mukaan valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen, myös esiopetuksen järjestämiseen. Järjestämisluvassa opetuksen järjestäjälle voidaan määrätä erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatustavalliseen järjestelmään perustuva erityinen koulutustehtävä.

Erityisen maailmankatsomuksellisen koulutustehtävän mukainen opetus voi perustua esimerkiksi tiettyyn uskonnolliseen tai kulttuuriseen katsomukseen. Kasvatustavalliseen järjestelmään perustuva opetus voi puolestaan olla johonkin tiettyyn pedagogiikkaan nojaavaa.

Erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatustavalliseen järjestelmään perustuvassa esiopetuksessa noudatetaan Opetushallituksen 16.12.2000 päättämiä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita (määräys 64/011/2000) ja näihin perusteisiin 12.12.2003 tehtyä muutosta (määräys 42/011/2003) sekä tätä määräystä, joka täydentää perusteita.

Tämän määräyksen lähtökohtana on perusopetuslain 3 §, jonka mukaan opetuksessa noudatetaan valtakunnallisesti yhtenäisiä perusteita siten kuin kyseisessä laissa säädetään. Lisäksi lähtökohtina ovat valtioneuvoston perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta antaman asetuksen (1435/2001) 2-4 §:ssä määritellyt opetuksen valtakunnalliset tavoitteet ja asetuksen 5 § 1 momentissa määritellyt esiopetuksen erityiset tavoitteet sekä kyseisen asetuksen 3 §:n 3 momentin säännös, jonka mukaan erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatustavalliseen järjestelmään perustuvassa opetuksessa oppilaalle annetaan myös opetuksen perustana olevaan maailmankatsomukseen tai kasvatustavalliseen järjestelmään perustuvia tietoja, taitoja ja valmiuksia.

Erityiseen tehtävään perustuvassa esiopetuksessa noudatettava opetussuunnitelma voi olla omaleimainen edellä mainittujen normien ja opetuksen järjestämisluvan määrittämällä tavalla.

Opetuksen järjestämisen lähtökohdat

Kasvatuksen ja opetuksen tulee tukea perusopetuslaissa tarkoitetulle esiopetukselle valtioneuvoston perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen tavoitteista ja tuntijaosta antaman asetuksen 2-4 §:ssä määriteltyjen valtakunnallisten tavoitteiden sekä lisäksi saman asetuksen 5 §:n 1 momentissa määriteltyjen esiopetuksen erityisten tavoitteiden saavuttamista. Erityisen tehtävän mukainen maailmankatsomus tai erityinen kasvatustavallinen tehtävä voi ilmetä esiopetuksen arvoissa, kasvatustavoitteissa, toiminta-ajatuksessa ja toimintakulttuurissa. Lisäksi erityinen kasvatustavallinen tehtävä voi ilmetä pedagogisina ratkaisuin, jotka konkretisoivat oppimiskäsitystä opetusjärjestelyjen ja – menetelmien sekä työtapojen ja oppimisympäristöjen avulla.

Toiminta, kasvatustavoitteiden ja opetukselle asetettujen tavoitteiden kanssa. Ne eivät myöskään voi olla lähtökohdiltaan sellaisia, että ne pyrkivät vaikuttamaan siihen, että esiopetuksessa oleva lapsi sitoutuu kyseiseen maailmankatsomukseen tai sitä edustavan yhteisön jäsenyyteen tai kasvatustavalliseen

järjestelmän taustalla olevaan arvo- ja kasvatustalofosofiseen näkemykseen tai sitä edustavan yhteisön jäsenyyteen.

Esiopetuksen opetussuunnitelmassa tulee kuvata opetuksen perustana olevat yleiset ja erityiseen maailmankatsomukseen perustuvat arvot, erityiseen maailmankatsomukseen ja kasvatustalofosofiseen järjestelmään perustuva toiminta-ajatus, kasvatustalofosofiset ja toimintakulttuuri sekä kasvatustalofosofiset lähtökohdat ja pedagogiset ratkaisut (erityiseen kasvatustalofosofiseen järjestelmään perustuvassa esiopetuksessa) ja niiden näkyminen esiopetuksen toiminnassa.

Eriytyiseen maailmankatsomukseen perustuva esiopetus

Eriytyisen maailmankatsomukselliseen järjestelmään perustuvassa opetuksessa noudatetaan perusopetuslain 11 §:n 4 momentin ja perusopetuslain 14 §:n määräyksiä esiopetuksen sisällöstä ellei järjestämislupa oikeuta poikkeamaan niistä

Esiopetuksessa erityisen tehtävän mukainen maailmankatsomus voi ilmetä läpäisyperiaatteella katsomuksellisen aineksena, joka täydentää opetussuunnitelman perusteissa ilmaistuja talofosofitteita ja esiopetuksen keskeisiä sisältöalueita niitä muuttamatta.

Esiopetukseen sisällytetty maailmankatsomuksellinen aines ei saa olla talofosofeiltaan ja sisällöiltään ristiriidassa edellä mainitussa valtioneuvoston asetuksessa ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltujen esiopetuksen yleisten talofosofitteiden ja keskeisten sisältöalueiden kanssa.

Esiopetuksen yleisiä talofosofitteita täydentävän katsomuksellisen aineksen tulee käydä selkeästi ilmi esiopetuksen järjestäjän opetussuunnitelmasta

Kodin kanssa tehtävä yhteistyö

Opetuksen järjestäjän on selvitettävä lapsen huoltajalle esiopetuksen toiminnan, kasvatuksen ja opetuksen maailmankatsomukselliset lähtökohdat ja painotukset.

Eriytyiseen kasvatustalofosofiseen järjestelmään perustuva esiopetus

Eriytyiseen kasvatustalofosofiseen järjestelmään perustuvassa opetuksessa noudatetaan perusopetuslain 11 §:n 4 momentin ja perusopetuslain 14 §:n määräyksiä esiopetuksen sisällöstä ellei järjestämislupa oikeuta poikkeamaan niistä.

Esiopetuksessa erityinen kasvatustalofosofillinen tehtävä voi ilmetä esiopetuksen erilaisina pedagogisina ratkaisuina, joissa korostuu ihmisen kehittyminen taiteen ja käytännön toiminnan myötä tai läpäisyperiaatteella aineksena, joka täydentää opetussuunnitelman perusteissa ilmaistuja talofosofitteita ja esiopetuksen keskeisiä sisältöalueita niitä muuttamatta.

Esiopetukseen sisällytetty aines ei saa olla talofosofeiltaan, sisällöiltään tai toteuttamistavaltaan ristiriidassa edellä mainitussa valtioneuvoston asetuksessa ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltujen esiopetuksen yleisten talofosofitteiden ja keskeisten sisältöalueiden kanssa.

Esiopetuksen opetussuunnitelmasta tulee käydä selkeästi ilmi erityiseen kasvatustalofosofiseen tehtävään perustuva opetus ja yleisiä talofosofitteita täydentävä aines.

Kodin kanssa tehtävä yhteistyö

Opetuksen järjestäjän on selvitettävä lapsen huoltajalle esiopetuksen kasvatustalofosofiset ja pedagogiset lähtökohdat.

18 b § Vieraskielinen esiopetus ja kotimaisten kielten kielikylpy

Esiopetuksen järjestäminen on mahdollista perustaa erilaisille pedagogisille ratkaisuille, joissa korostuu kieli. Tällaisia ovat esimerkiksi vieraskielinen esiopetus ja kotimaisten kielten kielikylpy. Näitä ratkaisuja käytettäessä on erityisen tärkeää, että lapsen huoltaja saa riittävästi tietoa käytettävästä toimintafilosofiasta ja opetuksen erityistavoitteista. Esiopetuksen opetuskielestä on säädetty perusopetuslaissa.

Esiopetuksen opetuskielellä ja muulla kielellä annettava esiopetus muodostavat kokonaisuuden. Yleistavoitteiden lisäksi tällaisessa esiopetuksessa pyritään erityistavoitteisiin. Suppeimmillaan tavoitteena on herättää lapsen mielenkiinto kieltä kohtaan. Laajimmillaan pyritään luomaan lapselle valmiuksia toimia kaksikielisessä ympäristössä ja oppia opetuskielen lisäksi myös muulla kielellä. Etätavoitteena voi tällöin olla, että lapsi pystyy perusopetukseen siirryttyään opiskelemaan sekä esiopetuksen opetuskielellä että kyseisellä muulla kielellä. Jos ryhmässä on kielelliseltä taustaltaan erilaisia lapsia, heidän kielelliset tavoitteensakin ovat erilaiset. Niiden saavuttamista tuetaan tarvittaessa opetusta eriyttämällä. Mitä laajempaa muun kielen käyttö esiopetuksessa on, sitä suurempia vaatimuksia se asettaa oppimisympäristölle.